

Poeta i kompozytor w sutannie –
ks. Paweł Wojciech Nagórski

Na cześć świętego obywatela gminy

MYŚL NA TYDZIEŃ

Syn Boży wszedł w ludzkie dzieje od najniższych poziomów naszej egzystencji: bezdomności, ubóstwa stajni betlejemskiej i uchodźstwa.

Bp Andrzej Suski

Przez okno

A gdyby tak niczym w „Opowieści wigilijnej” Dickensa przenieść się w czasie, zajrzeć przez okno własnego domu i zobaczyć zakończone przed chwilą święta?

W jednym oknie widać, jak małżonkowie ze łzami w oczach łamią się opłatkiem już prawie czterdziesty albo dopiero trzeci raz. Widać, jak mama dziękuje dzieciom za okazywaną przez cały rok pomoc, jak tata mówi: „Obyśmy za rok znów wszyscy razem się spotkali”, jak dzieci życzą zdrowia rodzicom, bo chcą ich mieć jak najdłużej, jak rodzeństwo życzy sobie tego, co najważniejsze, bo każde z nich wie, co tam w życiu tego drugiego się dzieje.

W innym oknie widać, jak ktoś ogląda telewizję i siedzi sam, bo skrzywdził każdego, kogo w swym życiu spotkał i teraz pozostało mu tylko mówić do samego siebie. W kolejnym oknie członkowie rodziny zjechali się na święta i są razem do momentu pojawienia się na stole butelki wódki. W jeszcze innym oknie uśmiechy, życzenia i suto zastawiony stół, które stwarzają grę pozorów, maskującą wzajemne pretensje ujawniane jak tylko zgaśnie pierwsza gwiazdka wigilijnej nocy.

Które okno było Twoje?

Joanna Kruczyńska

Anna Łęcka zaprezentowała kolędy m.in. Feliksa Nowowiejskiego, którego Sejm ustanowił patronem 2016 r.

Anna Głos

TORUŃSKIE KOŁĘDOWANIE

ANNA GŁOS

W drugi dzień świąt Bożego Narodzenia 26 grudnia ub.r. w Sali Mieszczańskiej Ratusza Staromiejskiego odbył się 14. Toruński Wieczór Kolęd. Spotkanie w ratuszu wpisało się już w tradycję wielu rodzin, które w tym dniu od wielu lat spotykają się na wspólnym śpiewaniu kolęd Jezusowi. Wśród publiczności znalazł się również prezydent Torunia Michał Zaleski z córką oraz dwiema wnuczkami.

W rolę konferansjera wcielił się ks. dr hab. Piotr Roszak z Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Spotkanie tradycyjnie poprowadził zespół Claritas z towarzyszeniem zespołu kameralnego Portamus Gaudium

pod batutą Agnieszki Brzezińskiej. Koncert rozpoczął Piotr Piechowski, grając na trąbce kolędę „Cicha noc”. Wśród zaproszonych w tym roku do wspólnego kolędowania znalazł się Wojciech Kalinowski, który zaśpiewał piosenkę z repertuaru Starego Dobrego Małżeństwa pt. „W Małym Cichym”. Gościem specjalnym wieczoru było małżeństwo muzyków: Anna Łęcka – sopran i Marcin Łęcki, na co dzień pełniący funkcję organisty w kościele akademickim Ojców Jezuitów w Toruniu. Zaprezentowali oni kolędy Feliksa Nowowiejskiego, którego Sejm ustanowił patronem 2016 r. oraz utwory innych klasycznych kompozytorów. W tym roku w ciekawej

aranżacji muzycznej na góralską nutę zabrzmiała pastorałka „Oj, maluśki, maluśki” zaśpiewana wspólnie przez zaproszonych gości oraz publiczność.

Patrząc na zebranych w sali ratusza, można zacytować słowa z kolędy napisanej w 2006 r. przez członka zespołu Claritas Wojciecha Chachułę „Toruńskie kolędowanie”: „W oczach tli się blask, a w sercach żar, choć wokoło mrok. Tak przy śpiewie jak wosk wytopił się czas. Spotkamy się za rok”. Mamy nadzieję, że za rok spotkamy w murach ratusza na 15. już wieczorze śpiewania Jezusowi, aby z okazji tego małego jubileuszu ponownie wspólnie zanucić najpiękniejsze na świecie polskie kolędy.

GRUDZIĄDZ

Miłość wszystkich łączy

W Specjalnym Ośrodku Wychowawczym przy ul. Bydgoskiej w Grudziądzu prowadzonym przez siostry elżbietanki 14 grudnia ub.r. przy wigilijnym stole zasiedli wychowankowie domu, pracownicy, dobrodzieje, duszpasterze, siostry zakonne oraz przedstawiciele władz samorządowych i oświatowych miasta.

Dyrektor ośrodka s. Krzysztofa Kosińska CSSE, witając wszystkich, powiedziała, że w tym szczególnym czasie, podarowanym człowiekowi przez Pana Boga, warto zatrzymać się choć na chwilę, aby zauważyć to, co jest dla nas najwyższą wartością w życiu. Podopieczni ośrodka oraz jego pracownicy wspólnie wystawili jasełka w musicalowej formie. Kanwą stała się baśń Andersena „Dziewczynka z zapałkami”. Osadzo-

ne we współczesnych realiach losy zagubionej i osamotnionej życiowo dziewczynki miały swój aktualny wymiar – miłosierdzia wobec bliźniego. W chwili, gdy dziewczynkę ignorują i odrzucają tzw. modni i nowocześni ludzie, zatroskani o materialny aspekt dnia, przygarnia ją do siebie zwykła, ale jednocześnie niezwykła rodzina. Ta rodzina zrozumiała, jak prawdziwie realizować przesłanie minionego Roku Miłosierdzia. Uczynki miłosierne czynione wobec drugiego człowieka to dzielenie się miłością, którą obdarowuje nas Chrystus. Tylko tam, gdzie w pełni rozumiemy drugiego człowieka, może narodzić się dobro. Serce i wszystkie umiejętności, jakie włożono w przygotowanie każdego elementu scenografii oraz precyzyjne wykonanie swoich ról, raz jeszcze ukazało, ile serca i miłości

wkładają w swoją pracę z chłopcami wychowawcy i pracownicy ośrodka. „Bogu wystarczy ofiarne serce” – mówiła założycielka zgromadzenia sióstr elżbietanek bł. Maria Luiza Merkert. I w tym miejscu to widać.

Słowa świątecznych życzeń wypowiedział Robert Malinowski, prezydent Grudziądza. Podziękował wszystkim pracownikom ośrodka za ich ofiarną pracę z młodzieżą i wieloletnią współpracę, a przyjaciołom za wspieranie placówki. – Niech wszystkim nam Jezus Chrystus błogosławi, udziela potrzebnych łask i obdarza swoim pokojem – życzyła przełożona prowincjalna sióstr elżbietanek s. M. Katarzyna Pawlak CSSE. Ks. prał. Stanisław Andrik, dziekan dekanatu Grudziądz II, po odczytaniu fragmentu Ewangelii mówiącego o narodzeniu Chrystusa,

złożył życzenia. – Boża miłość zbawi świat, więc otwórzmy na nią nasze serca. Wiedźmy życie w wierze, nadziei i miłości, które przez chrzest otrzymaliśmy. Dzielimy się z innymi ludźmi

GRUDZIĄDZ

Jezu, jesteś z nami

W grudniowe popołudnie do siedziby Przedszkola Integracyjnego i Specjalnego Ośrodka Wychowawczego dla dziewcząt w Grudziądzu 15 grudnia ub.r. na przedświąteczne spotkanie przybyli goście, a wśród nich prezydent miasta Robert Malinowski, przedstawiciele władz oświatowych, wspólnota zakonna sióstr elżbietanek, przedstawiciele zaprzyjaźnionych instytucji, dobrodzieje, wychowankowie domu i najmłodsi podopieczni z przedszkola wraz z rodzicami.

S. Teresa Napiórkowska CSSE, dyrektor obu placówek, powitała gości słowami życzeń. Wspominała również z wdzięcznością o marszałku województwa

kujawsko-pomorskiego Piotrze Całbeckim i prezydencie Torunia Michale Zalewskim, dzięki którym placówka przy ul. Mikołaja z Ryńska prowadzona przez siostry elżbietanki była w 2016 r. jednym z beneficjentów 6. Marszałkowskiego Balu Dobroczyńnego. Na ręce reprezentującego organizatorów tego balu Edwarda Hartwicha raz jeszcze złożyła podziękowanie za tę szczególną pomoc. Przedшкоlaczy (pod opieką s. Doroty, s. Judyty i nauczycieli) wspólnie z dziewczętami z ośrodka (pod opieką s. Kamili) przedstawili jasełka pt. „Jezu, jesteś z nami”. Goście z radością włączali się do wspólnego śpiewania kolęd. Mali aktorzy włożyli całe serduszka w jak najlepsze wykonanie swo-

Aleksandra Wojdyła

Przełożona prowincjalna s. Katarzyna Pawlak CSSE (w środku) z wykonawcami jasełek

ich ról, za co otrzymali gromkie brawa. Najmłodsi jako aniołki chwalili nowo narodzonego Pana swoim tańcem.

Po jasełkach prezydent Grudziądza Robert Malinowski oraz

przełożona prowincjalna s. Katarzyna Pawlak CSSE złożyli świąteczne życzenia mieszkańcom i przyjaciołom domu. Podziękowano siostronom i pedagogom za przygotowywanie dziewcz-

DIECEZJA

Spotkanie wigilijne

Podopieczni Caritas Diecezji Toruńskiej 13 grudnia ub.r. uczestniczyli w spotkaniu wigilijnym. Mieli okazję podzielić się opłatkiem z zaproszonymi gośćmi, m.in. bp. Andrzejem Suskim i prezydentem Torunia Michałem Zaleskim. Na początku odbyła się Msza św. w kościele pw. św. Maksymiliana Kolbego w Toruniu, po czym ok. 300 osób uczestniczyło w koncercie kolęd Jacka Beszczyńskiego. Następnie wszyscy spożyli wieczerzę wigilijną i wspól-

nie śpiewali pastoralki. Podczas spotkania dyrektor Caritas Diecezji Toruńskiej ks. prał. Daniel Adamowicz tradycyjnie wręczył statuetki „Cor Bonum” firmom zaangażowanym w działalność charytatywną: Fabryce Mebli Biurowych „Wuteh” SA i „Ofecie Toruń” Sp. z o.o. oraz wyróżnienie Dorocie Janc, opiekunce szkolnego koła Caritas z Gródek.

Wydarzenie dofinansowano ze środków Gminy Miasta Toruń.

Anna Pławińska

Aleksandra Wojdyło

Św. Mikołaj rozdaje prezenty podopiecznym i pracownikom ośrodka

tym, czym obdarowuje nas Jezus Chrystus, czyli wspólnotą i miłością, bo miłość nas łączy – dodał ks. prał. Andrik.

Składanie życzeń i dzielenie się opłatkiem we wspólnocie

dorosłych i młodzieży przepełnione było życzliwością i otwartym sercem. Po wieczerzy nie zabrakło upominków wręczanych przez św. Mikołaja.

Aleksandra Wojdyło

cząt do samodzielnego życia, a przyjaciółom za wspieranie obu instytucji. – Ile tu zyskałyście, to dostrzeżecie w dorosłym wieku – mówił prezydent Malinowski do dziewcząt – podopiecznych ośrodka. – Niech Bóg obdarzy wszystkich zdrowiem, abyśmy mogli czynić dobro wobec drugiego człowieka, do czego zachęca nas Pan Jezus – mówiła przełożona prowincji toruńskiej s. Katarzyna Pawlak CSSE. Następnie ks. Mariusz Zawacki odczytał fragment Ewangelii, odmówił modlitwę błogosławieństwa i poświęcił opłatek, którym się dzielono. Na koniec z przesłaniem, aby światło gwiazdy betlejemskiej nieustannie wskazywało drogę

do Jezusa, składano sobie świąteczne życzenia Bożego błogosławieństwa w nadchodzącym roku. Przy wspólnym stole wieczerzy wigilijnej trwały nadal serdeczne rozmowy gości z podopiecznymi i dobrodziejami ośrodka.

Niepubliczne Przedszkole Integracyjne funkcjonuje od 2013 r. Obecnie uczęszcza do niego blisko 70 dzieci. Ośrodek roztacza swoją opiekę nad 30 dziewczętami z niepełnosprawnością intelektualną i prowadzi dla nich, oprócz zajęć opiekuńczych, także rewalidacyjne, edukacyjne, rehabilitacyjne i terapeutyczne. Obiema palcówkami zarządza Zgromadzenie Sióstr św. Elżbiety.

Aleksandra Wojdyło

Podziękowanie za zbiórkę żywności

W dniach 9-10 grudnia ub.r. Caritas Diecezji Toruńskiej zorganizowała w 39 sklepach na terenie Torunia, Brodnicy, Unisławia, Chełmży i Przysieka zbiórkę żywności. Zebraliśmy 5189 kg żywności, którą przekazano na święta Bożego Narodzenia najuboższym z naszej diecezji.

W tym pięknym dziele ogromną pracę wykonali wolontariusze. Dziękujemy szkolnym kolegom Caritas, Fundacji „Dzieło Nowego Tysiąclecia” oraz Bursie Akademickiej w Przysieku.

Stypendyści Fundacji „Dzieło Nowego Tysiąclecia” należący do wspólnoty toruńskiej zbierający po raz kolejny żywność w jednym z toruńskich marketów,

oceniają, że „zainteresowanie zbiórką z roku na rok jest coraz większe. Ludzie z przyjemnością pomagają, często ofiarowując nawet całe swoje zakupy. Święta Bożego Narodzenia są czasem, w którym ludzie chętniej otwierają się na drugiego człowieka i jego potrzeby. Udział w takiej akcji jest więc również uczynkiem miłosierdzia względem innych”.

Dziękujemy wszystkim darczyńcom za każdy produkt spożywczy dla najuboższych! Wielkie wyrazy wdzięczności za możliwość przeprowadzenia zbiórki żywności kierujemy do sieci sklepów: Biedronka, POLOmarket, Piotr i Paweł, Hilbrandt, Intermarche.

Archiwum Caritas

Udział w akcjach Caritas jest uczynkiem miłosierdzia względem innych

DUCHOWNI DIECEZJI CHEŁMIŃSKIEJ (124)

POETA I KOMPOZYTOR W

Zasłużony proboszcz borowiackiego Gostycyna, kompozytor i literat czerpiący motywy z folkloru kaszubskiego, który badał i popularyzował. Społecznik i patriota, zmarły w obozie Sachsenhausen w 37. roku kapłaństwa

WOJCIECH WIELGOSZEWSKI

Paweł Wojciech Nagórski urodził się 16 października 1873 r. w Piasecznie k. Gniewu na Kociewiu w gospodarskiej rodzinie Ludwika i Katarzyny z domu Specht. „Matkę piasecką w złotej koronie” z kościoła sanktuarium, w którym został ochrzczony, wspominał po latach w wierszu „Tam na Pomorzu gdzie Wisła płynie”. W latach 1886-93 kształcił się w Collegium Marianum w Pelplinie, a później w gimnazjum chełmińskim. Po maturze w 1899 r. wstąpił do Seminarium Duchownego w Pelplinie, by 13 marca 1904 r. przyjąć święcenia kapłańskie.

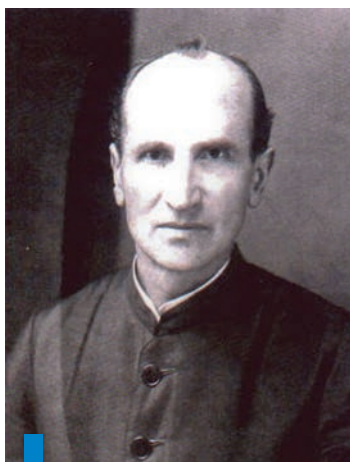
Duszpasterstwo

Pracę rozpoczął jako wikariusz w Ostrowitem k. Chojnic. Później były wikariaty m.in. w Grzybnie u sławnego ks. Stanisława Kujota, Chełmnie, Starogardzie (1910-12), Starogrodzie k. Chełmna, Szczuce i Wielkich Radowiskach u wybitnego proboszcza, propagatora skautingu i uczonego o renesansowej osobowości ks. Władysława Łęgowskiego. Może to on natchnął starszego od siebie wikariusza jedną ze swoich pasji – etnografią? Od 1917 r. ks. Nagórski samodzielnie zarządzał (jako lokalny wikariusz) parafiami w Lipinkach na Kociewiu, a od 1921 r. w Legbądzie w Borach Tucholskich.

29 marca 1927 r. został proboszczem parafii pw. św. Marcina w Gostycynie (wówczas – Gostoczyn, od 1929 r. – Gostyczyn) k. Tu-

chole. 3 miesiące po przybyciu do tej wsi borowiackiej reaktywował założone jeszcze pod zaborami przez ks. Jana Kolasińskiego Towarzystwo Ludowe i sprawił, że „wybiły się na czołową pozycję” (ks. Jan Walkusz, „Duchowieństwo katolickie diecezji chełmińskiej 1918-1939”, Pelplin 1992). W czasie przeszło 12-letniego proboszczowania patronował Bractwu Trzeźwości, Sodalicji Mariańskiej, Sodalicji św. Piotra Klawera, Stowarzyszeniu św. Józafata, Dziełu św. Dzieciństwa Jezus i Papieskiemu Dziełu Rozkrzewienia Wiary. Należał do Związku Misyjnego Kleru wspierającego misyjne koła akademickie i przyszłych misjonarzy (por. Marek Sass, „Dzieje Gostycyna i okolicy”, Bydgoszcz 2003).

Jedną z jego metod kierowania ludzi ku dobru było prowadzenie zespołu kultywującego miejscowy folklor, w tym taniec kaszubski. Długo wspominało próby, podczas których ks. Nagórski zakasywał sutannę i pokazywał kroki do układów tanecznych (por. Marek Sass, „Kapłan, poeta, kompozytor z Borów Tucholskich”, Miesięcznik Literacki „Akant” nr 9/2011). Nic dziwnego, że 25-lecie jego kapłaństwa obchodzono niezwykle uroczysto, m.in. ustawiono bramy tryumfalne, a uroczystą Mszę św. uświetnił występ chóru, co musiało mu być szczególnie miłe. Materialnym dowodem wdzięczności dla proboszcza był powóz zakupiony ze składek parafian.

Ks. Paweł Wojciech Nagórski
(1873 – 1940)

z morzem. Regionalizm wiązał z nadprzyrodzonością. To połączenie wartości religijnych i ludowych nabierało dodatkowej barwy przez zakotwiczenie w kulturze kaszubskiej... (Marek Sass, j.w.). Jako jedyny na Pomorzu popularizator kultury ludowej komponował melodie do własnych tekstów.

Wiersze ks. Nagórskiego opatrzone podpisem „ks. Rohan”, później „ks. I. K. S. Rógan” (nazwisko pisane wspak), ukazywały się w „Głosie Tucholskim”; zdarzały się też publikacje autonomiczne, jak „Marzenie Kaszuby” na 4-głosowy chór mieszany wydrukowane w 1933 r. w Krakowie „Polskiemu «RADJO» w hołdzie”. 2 lata późniejsza „Modlitwa Pomorzana w obecnej chmurnej chwili”, błagalna apostrofa do Jezusa i Maryi „Patronki Polski, przemożnej Gwiazdy Morza i Matki Pomorza” przeznaczona dla chóru mieszanego, odznaczała się „świeżością pomysłów, (...) jeżeli chodzi o inwencję melodyjną, jak i o strukturę harmoniczną” („Głos Tucholski”, 31 grudnia 1935 r.). W 1937 r. „Modlitwa...” została opublikowana w Pelplinie. Kompozycje religijne proboszcza z Gostycyna wykonywano także w pobliskiej Tucholi. Ukazywanie bogactwa regionalnej kultury społeczeństwu Pomorza żyjącego w poczuciu peryferyjności (zdarzało się nazywanie województwa pomorskiego województwem kresowym) było zbieżne z ówczesnymi tendencjami wzbogacania kultury narodowej pierwiastkami

W tym samym roku z okazji święta trzecimajowego odbyła się z jego inicjatywy wielka manifestacja patriotyczna „mająca na celu odparcie w sposób stanowczy bezczelnych zakusów niemieckich na nasze ziemie zachodnie” połączona z uchwaleniem rezolucji protestacyjnej („Głos Tucholski”, 14 maja 1929 r.).

Słowo i pięciolinia

Od 1910 r. ks. Nagórski należał do Towarzystwa Naukowego w Toruniu, a jego fascynacja kulturą Kaszub zaowocowała współpracą z toruńskim Zrzeszeniem Miłośników Kaszubszczyzny i twórczością ukazującą „piękno kaszubsko-pomorskiego pejzażu, niepowtarzalność Bałtyku, wyjątkowość pracy związanej

Ze zbiorów Marka Sassa

SUTANNIE

lokalnymi. „Zdrowy ten czystopolski regionalizm pomorski znajduje coraz więcej zwolenników i pielęgniarzy. Między innymi wysunął się na widownię (...) ks. prob. P. Nagórski z Gostyczyzna” – czytamy w „Słowie Pomorskim” (27 lutego 1936 r.).

Pastorałki pomorskie

Wielką popularnością cieszyły się jego utwory misteryjno-widowiskowe, owoc 25-letnich poszukiwań etnograficznych, których „podstawowym tworzywem [były] nie teksty biblijno-liturgiczne, ale materiał folklorystyczny przechowywany w skarbcu kultury ludowej” (ks. Jan Walkusz, „Słowem i piórem”, Pelplin 2003). 8 stycznia 1936 r. Teatr Kaszubski im. Derdowskiego przedstawił w Wejherowie, później m.in. w Pucku, Kartuzach i Gdyni misterium adoracji żłóbka betlejemskiego przeplatane obrzędami, pieśniami i tańcami kaszubskimi. Z kolei 22 grudnia 1938 r. na deskach Teatru Ziemi Pomorskiej w Toruniu odbyła się „niezwykle efektowna” prapremiera „Pastorałek pomorskich” będących rozwinięciem „Jasełek” o elementy folklorystyczne różnych części Pomorza i Kujaw. Widowsko w reżyserii Antoniego Piekarskiego w opracowaniu muzycznym Zygmunta Moczyńskiego spotkało się z entuzjastycznym przyjęciem. „Ruch, gwar, skoczne i smętne śpiewki, siarczyste i zamaszyste «tuńce» (...), rzewne «kolandy», obyczajowość kaszubska – oto co przemówiło po prostu i szczerze do serc wypełnionej po brzegi widowni” („Słowo Pomorskie” z 25 grudnia 1938 r.). „Jakie ukochanie Ojczyzny, jaka żarliwa czasem modlitwa tchnie z tych owianych patriotyzmem pieśni, jak porywa pełna liryzmu pieśń i wielobarw-

Archiwum Gertrudy Okonek

■ Przed plebanią po przedstawieniu z okazji Zielonych Świątek, ok. 1935 r. Właścicielka zdjęcia Gertruda Okonek z d. Jopek klęczy obok ks. Nagórskiego

ność skali tych „Pastorałek” – zachwycił się recenzent. Dochód z przedstawienia przeznaczono na zimową pomoc dla bezrobotnych. W pierwsze święto Bożego Narodzenia misterium ks. Nagórskiego nadała jako „Pastorałki kaszubskie” Pomorska Rozgłośnia Polskiego Radia w Toruniu. Audycję retransmitowała rozgłośnia warszawska.

Artystyczno-etnograficznej pasji gostycyńskiego proboszcza towarzyszyła inna – pszczelarska. Ks. Paweł w rozmaity sposób propagował dobroczynne właściwości miodu. Jednak przekonanie, że kto spożywa miód, ten żyje długo, nie sprawdziło się w epoce totalitaryzmów...

Męczeństwo i pamięć

Oddziały Wehrmachtu zajęły powiat tucholski już 2 września

1939 r. Ostatni wpis ks. Nagórskiego w księgach parafialnych jest datowany na 11 września. Osadzony pierwotnie w gronie 20 księży z powiatu tucholskiego w obozie przejściowym w Kamieniu Krajeńskim, trafił w połowie grudnia do Stutthofu. 66-letni kapłan wyczerpany warunkami „obozowego przedpiekła” zniósł jeszcze transport do następnego obozu – Sachsenhausen. Zmarł 9 dni później, 19 kwietnia 1940 r., jako pierwszy z zamęczonych tam 25 księży z diecezji chełmińskiej, wśród nich sługi Bożego ks. Cyryla Karczyńskiego z Cekcy-na, który wzorem starszego kolegi ocalił od zapomnienia teksty i melodie pieśni ludowych z terenu swojej parafii sąsiadującej z gostycyńską („Głos z Torunia” nr 27/2007). Prochy ks. Nagórskiego przesłane z lagru pochowano w Gostycynie 22 czerwca

1940 r. Jego posługę i twórczość przypomina tablica informacyjna postawiona przy kościele przez ówczesnego proboszcza ks. Stanisława Jahnsa i Stowarzyszenia Społeczno-Kulturalnego „Burchat” w Gostycynie.

Przechodniu, jeśli staniesz nad skromną mogiłą ks. Pawła, powtórz modlitewnie w jego imieniu słowa z „Pieśni rybaka kaszubskiego o Bałtyku”, którą napisał 10 lat przed śmiercią: „Jehowo, Ty Wielci Boże!/ Daj mi Pomorze/ Oglądać w niebie!/ A szum Bałtyku/ Niech mi do śpiku/ Śpiewa wiecznego/ Tuńca kaszubskiego!”.

Serdecznie dziękuję za pomoc dr. Markowi Sassowi, dyrektorowi Zespołu Szkół im. Jana Pawła II w Gostycynie, popularytorowi życia i dzieła ks. Pawła Nagórskiego

JESTEM ŁĄCZĄCYM OGNIWEM

Z Katarzyną Chęsy, absolwentką Wydziału Wokalnego Akademii Muzycznej w Bydgoszczy, która od 12 lat pracuje jako świecka misjonarka w Karagandzie w Kazachstanie, o jej drodze do powołania i pełnionej misji, rozmawia Anna Głos

ANNA GŁOS: – 6 stycznia obchodziliśmy w Kościele dzień modlitw w intencji misji. Misjonarz kojarzy się z osobą w habicie, z krzyżem na piersi. Pani ubiór jest świecki, nie wyróżnia od otoczenia. Kim jest więc świecka misjonarka?

KATARZYNA CHĘSY: – Przez 7 lat przebywałam w Kazachstanie w karmelu w zamkniętym klasztorze kontemplacyjnym. Jednak kłopoty ze zdrowiem, związane chyba z pobytem w klasztorze oraz brak pewności, czy to rzeczywiście właściwa droga dla mnie, sprawiły, że poszłam za radą przełożonych i przed ślubami wieczystymi opuściłam karmel. Postanowiłam jednak odpowiedzieć na zaproszenie miejscowego biskupa i nie wracać do Polski, tylko podjąć posługę w diecezji karagandyjskiej. Mam szczęście, że Bóg dał mi talent, który ogromnie pomaga na misjach, bo ukończyłam wydział wokalny na uczelni i potrafię śpiewać.

– Hasło programu duszpasterskiego na ten rok brzmi: „Idźcie i głoscie”. Jak w Kazachstanie realizuje Pani to wezwanie?

– W Karagandzie jestem odpowiedzialna za organizację życia muzycznego katedry. Organizuję koncerty, zapraszam licznych artystów, dzięki temu bywają u nas w kościele ludzie, którzy nie przyszliby z innego powodu. Myślę, że te koncerty mają charakter ewangelizacyjny, bo wyzwalają wielu od lęku przed wejściem do kościoła, dają możliwość obcowania z pięknem muzyki sakralnej. Odnoszę wrażenie, że dla niektórych muzułmanów czy prawosławnych są wręcz pretekstem, aby przychodzić do kościoła. Jestem takim łączą-

Katarzyna Chęsy (z lewej) z autorką wywiadu Anną Głos

cym ogniwem. Sama też staram się śpiewać jestem zapraszana zwłaszcza przez organizacje polonijne i parafie katolickie rozsiane po całym Kazachstanie.

Kazachstan jest inny niż Polska, to kraj muzułmański, w którym niecały jeden procent mieszkańców uważa się za katolików. Z drugiej strony właśnie tam zaczyna się wierzyć, że naprawdę każde, nawet najstraszniejsze cierpienie ma sens, bo w Bogu przyjęte rodzi cudowne relacje międzyludzkie, jakąś nadzwyczajną dobroć, wspólnotę między ludźmi skrajnie różnych kultur i tradycji. Żyje tam ponad 100 narodowości, a jednak państwo wręcz chlubi się zgodą i pokojem. Nie jest to efekt religijności, ale żywej obecności Chrystusa cierpiącego. Jestem tego pewna.

– Ostatnie wakacje spędziła Pani u Taty w Toruniu i wystąpiła z szeregiem koncertów w całej Polsce. Jakie wrażenia temu towarzyszyły?

– Podczas tego pobytu w Polsce nagrałam płytę z kolędami. Rok wcześniej przygotowałam płytę z ukochanymi przez moich misyjnych słuchaczy piosenkami Anny German. Koncerty na rzecz misji zwykle są miło przyjmowane w Polsce przez księży i parafian. Przyznam się, że taki objazd po Polsce z misyjnymi koncertami jest dla mnie ogromnym umocnieniem. W Polsce Kościół jest jeszcze bardzo silny, silny modlitwą wielu. To się czuje i tu się odpoczywa! Ileż tu cudownych ludzi, rozmów, spotkań. Kiedy wracam na misję, to wszystko pozostaje we mnie i jest nieustannym impulsem i motywacją do dalszej pracy.

– Trwamy jeszcze w okresie Bożego Narodzenia. Jak w Kazachstanie są obchodzone te święta?

– Te wyjątkowo rodzinne święta są dla mnie trudne, bo przeżywam je z dala od najbliższych. Może dlatego nagrałam

kolędy, żeby choć troszeczkę być z wami, z Polską. Azja nie jest chrześcijańska, nie ma tego uniesienia świątecznego. W Polsce wszędzie w sklepach, na ulicach i w oczach dzieci jest ten blask Tajemnicy i Ona, cokolwiek dla nas znaczy, bardzo nas łączy. Azja nie wierzy w Chrystusa Nowonarodzonego, tam ważniejszy jest Nowy Rok. Nasze święta nawet nie są dniami wolnymi od pracy! Jest nas przecież bardzo niewielu. Gromadzimy się w kościołach, we wspólnotach polskich, zapraszamy się wzajemnie, śpiewamy kolędy po polsku i... po rosyjsku, po ukraińsku i po włosku, bo nasz biskup jest Włochem. Nasze święta są bardzo rodzinne. W domach są pielęgnowane tradycje, których nauczyły babcie i dziadkowie. Jednak takich rodzin jest w Karagandzie dosłownie kilka. Większość osób przychodzi do świątyni, by dowiedzieć się, co się nam wydarzyło, dlatego wspólnota naszego Kościoła jest bardzo rodzinna, wszyscy się znamy. Ogromna większość wierzących wie o świętach tyle, ile dowiedzieli się w kościele.

W tym cudownym czasie Bożego Narodzenia pragnę gorąco podziękować wszystkim czytelnikom „Głosu z Torunia” za to, że myślą o misjach i modlą się za nas. Życzę, aby Chrystus, który nam się narodził, błogosławił Wam i uczynił Was prawdziwie szczęśliwymi!

Płyty Katarzyny Chęsy można nabyć u Bogdana Chęsy, nr tel. 501-853-793 i 513-033-753. Dochód ze sprzedaży płyt zostanie przeznaczony na pracę misyjną Katarzyny Chęsy w Kazachstanie.

Archiwum Anny Głos

Wydział Duszpasterstwa Rodzin podjął 3-letni program szkoleń dla świeckich współpracowników duszpasterstwa, organizując 2-semestralne Studium Życia Rodzinnego: w 2016 r. dla rejonu brodnickiego, w 2017 r. dla rejonu grudziądzkiego, a w 2018 r. dla rejonu toruńskiego

Archiwum Wydziału Duszpasterstwa Rodzin

Sluchacze Studium Życia Rodzinnego w Brodnicy z ks. dr. Jarosławem Ciechanowskim i Bożeną Szwechowicz (pierwsza z prawej w pierwszym rzędzie)

DORADCY ŻYCIA RODZINNEGO

Zadaniem studium jest przysposobienie kandydatów do roli doradców życia rodzinnego, którzy w przyszłości posługiwać będą w parafialnych i dekanalnych poradniach rodzinnych, czynnie uczestniczyć w prowadzeniu spotkań dla narzeczonych w ramach bezpośredniego przygotowania do sakramentu małżeństwa oraz towarzyszyć małżonkom poprzez poradnictwo małżeńskie i rodzinne.

3 grudnia ub.r. zakończono 2-semestralne studium w Brodnicy. Podjęło je 41 osób, w tym 18 małżeństw, głównie z rejonu brodnickiego. Zajęcia odbywały się w Bursie Caritas w Brodnicy i parafii franciszkańskiej pw. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny.

Zajęcia prowadzili wykładowcy z UMK, a także specjaliści z psychologii, naprotechnologii, położnictwa i metod rozpoznawania płodności oraz osoby współtworzące program „RkM” dla narzeczonych. 19 listopada ub.r. odbył się egzamin 1 stopnia NPR, do którego przystąpiły 32 osoby i uzyskały pozytywny wynik.

W przedsięwzięciu uczestniczyły małżeństwa i pojedynczy małżonkowie z dekanatów: brodnickiego, lubawskiego, rybnieńskiego, górnienieńskiego oraz spoza rejonu brodnickiego z Kowalewa, Torunia i Dąbrowy Chełmińskiej. Podjęty trud udziału w studium i wspólne Msze św. zintegrowały grupę, co z pewnością zaowocuje dobrą współpracą

doradców w różnych inicjatywach duszpasterstwa.

Wręczenie dyplomów uprawniających do pracy w parafialnej bądź dekanalnej poradni rodzinnej, a także do prowadzenia programu dla narzeczonych „Razem ku Małżeństwu”, odbędzie się na spotkaniu opłatkowym poradnictwa z bp. Andrzejem Suskim. Po otrzymaniu misji kanonicznej doradcy wezmą udział we wrześniowej Pielgrzymce Małżeństw i Rodzin na Jasną Górę, gdzie w trakcie Mszy św. nastąpi uroczyste ślubowanie nowych doradców życia rodzinnego z wszystkich diecezji.

Bożena Szwechowicz,
diecezjalny doradca życia rodzinnego

Studium Życia Rodzinnego

Zapraszamy do Studium Życia Rodzinnego organizowanego dla rejonu grudziądzkiego. Zaproszenie kierujemy przede wszystkim do małżonków ze stażem 5-30 lat, zaangażowanych w życie Kościoła, posiadających umiejętność nawiązywania kontaktów personalnych, a także do osób z wykształceniem medycznym bądź pedagogicznym. Zaproszenie kierowane jest do osób świeckich przede wszystkim z dekanatów: grudziądzkich, chełmińskiego, jabłonowskiego, łasińskiego, radzyńskiego i wąbrzeskiego.

Zajęcia studium zainaugurowane zostaną 18 lutego o godz. 8.30 w Bursie Szkolnej Caritas w Grudziądzu, ul. Chełmińska 97. Wykłady i ćwiczenia odbywać się będą w soboty, 1-2 razy w miesiącu w godz. od 8.30 do 15.

Ukończenie studium zostanie poświadczone dyplomem uprawniającym do pracy w parafialnej bądź dekanalnej poradni rodzinnej i do prowadzenia programu dla narzeczonych przygotowującego do sakramentu małżeństwa. Zajęcia w studium są bezpłatne.

Zgłoszenia proszę kierować na adres e-mail: duszpasterstwo.rodzin.torun@gmail.com bądź drogą pocztową do końca stycznia. Osoba do kontaktu w sprawie Studium Życia Rodzinnego: Bożena Szwechowicz, tel. 609-177-561; e-mail: poradnictwo.diecezja.torun@gmail.com.

Ks. dr Jarosław Ciechanowski,
dyrektor Wydziału
Duszpasterstwa Rodzin
Kurii Diecezjalnej Toruńskiej

Spotkanie opłatkowe

W okresie bożonarodzeniowym świeccy współpracownicy duszpasterstwa rodzin wraz z duszpasterzami rodzin spotykają się na corocznym dzieleniu się opłatkiem z bp. Andrzejem Suskim.

Serdecznie zapraszamy na spotkanie, które odbędzie się 14 stycznia (sobota). Rozpocznie się ono Mszą św. o godz. 9.30 w kaplicy Wyższego Seminarium Duchownego w Toruniu. Kontynuowane będzie w Centrum Dialogu Jana Pawła II przy pl. ks. Frelichowskiego 1, gdzie po podzieleniu się opłatkiem, nastąpi uroczyste wręczenie dyplomów absolwentom Studium Życia Rodzinnego w Brodnicy. W części szkoleniowej wystąpi z wykładem dr Aleksandra Baryła, lekarz specjalista ginekolog-położnik, naprotechnolog.

Ks. dr Jarosław Ciechanowski
Bożena Szwechowicz

NA CZEŚĆ ŚWIĘTEGO OBYWATELA GMINY

W całej Polsce Dzień Papieski, stanowiący dziękczynienie za pontyfikat św. Jana Pawła II, obchodzony jest w październiku. Łubianka celebrowała go natomiast w grudniu na pamiątkę nadania tytułu honorowego obywatela gminy Papieżowi Polakowi

MARLENA GIZIŃSKA

Rada Gminy Łubianka 17 grudnia 1999 r. przyjęła uchwałę o nadaniu św. Janowi Pawłowi II tytułu Honorowego Obywatela Gminy Łubianka. To wydarzenie zapisało się na kartach historii gminy i corocznie jest przypominane. Tego roku centralnym punktem obchodów była uroczysta Msza św. dziękczynna sprawowana 18 grudnia w kościele parafialnym pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Bierzgowie, podczas której mieszkańcy gminy prosili świętego o wstawiennictwo.

Dzień później zostały złożone kwiaty i zapalone znicze pod tablicą pamiątkową zdobiącą Urząd Gminy. Następnie w sali koncertowej w Diecezjalnym Centrum Kultury w Zamku Bierzgowskim miało miejsce otwarcie wystawy prac plastycznych konkursu ogłoszonego w październiku. Dzieci, młodzież i dorośli z terenu gminy zostali zaproszeni do wykonania prac plastycznych w dowolnej technice. Tematyka, jak zawsze, związana jest z postacią Papieża Polaka.

Konkursy

Hasło tegorocznej, trzeciej edycji brzmi: „Bądźcie świadkami miłosierdzia”. Jurorem konkursu była przedstawicielka Galerii i Ośrodka Plastycznej Twórczości Dziecka. W tym roku do konkursu zgłoszono ponad 200 prac. Nagrodzeni zostali: kategoria klas 0-1 – Tomasz Kosicki, Urszula Jakóbczak (SP w Warszewicach), Tomasz Dybowski (ZS w Łubiance); kategoria klas 2-3 – Urszula Zielińska, Marta Woźniak, Zuzanna Barczyńska (SP w Warszewicach), Aleksandra Maćkiewicz, Krystyna Krausse (ZS w Łubiance), Kornelia Ziomek (SP w Pigży); kategoria klasy 4-6 – Patryk Matłosz (SP w Warszewicach), Maja Sokół, Paweł Wiciński, Maciej Szugajew, Jan Syrocki (SP w Wybczu), Aleksandra Krupa (ZS w Łubiance); kategoria gimnazjum – Karolina Samorowska, Wiktoria Kurosad, Natalia Marszałkowska (ZS w Łubiance).

Po otwarciu wystawy odbył się finał 1. Gminnego Konkursu o św. Janie Pawle II. Od paździer-

Helena Maniakowska opowiada o swojej wieloletniej pracy w redakcji „Głosu z Torunia”

nika szkoły wyłaniały swoich reprezentantów z grona uczniów klas 4-6 szkół podstawowych i gimnazjalnych. Po emocjonujących rozgrywkach zwyciężyła reprezentacja SP w Wybczu, a wśród gimnazjów najlepsze okazało się gimnazjum w Brąchnowie.

Wieczorne spotkanie

W godzinach wieczornych odbyło się spotkanie poświęcone św. Janowi Pawłowi II. W ubiegłych latach gościem takiego wieczoru był m.in. ks. prał. Sławomir Oder, postulator procesu beatyfikacyjnego Jana Pawła II. W tym roku gośćmi były redaktorki „Głosu z Torunia” – toruńskiej edycji Tygodnika Katolickiego „Niedziela”. Helena Maniakowska

i Katarzyna Umińska, czyli najstarsza i najmłodsza współpracująca z czasopismem, niezwykle ciekawie opowiadały o swej redakcyjnej pracy. W kolejnej części z programem artystycznym wystąpiła młodzież z gimnazjum w Brąchnowie, któremu patronuje św. Jan Paweł II.

Wieczorne spotkanie zakończyło uroczyste podsumowanie Wojewódzkiego Konkursu Plastyczno-Literackiego z okazji Jubileuszu Chrzta Polski, którego organizatorem była Młodzieżowa Rada Gminy Łubianka, a koordynatorem Elżbieta Żeglarska.

Organizatorem obchodów było Centrum Kultury w Łubiance, a partnerem Diecezjalne Centrum Kultury w Zamku Bierzgowskim.

niedziela
głos z Torunia

Ks. Paweł Borowski (redaktor odpowiedzialny)
współpraca: Joanna Kruczyńska
ul. Łazienna 18, 87-100 Toruń, tel. 56 622 35 30 w. 39, fax 56 621 09 02
e-mail: torun@niedziela.pl
Dyżury: od poniedziałku do piątku w godz. 9-13
Redakcja częstochowska:
Beata Pieczykura, tel. 34 369 43 8